TAMARA ĆAPETA
FŐTANÁCSNOK
Az ismertetés napja: 2022. március 17. [1]

C-159/20. sz. ügy

Európai Bizottság
kontra

Dán Királyság

„Tagállami kötelezettségszegés – Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek eredetmegjelöléseinek és földrajzi jelzéseinek oltalma – 1151/2012/EU rendelet – Az 1. cikk (1) bekezdése, 4. és 13. cikk – A »Feta« oltalom alatt álló eredetmegjelölés (OEM) használata a Dániában előállított, azonban harmadik országokba való kivitelre szánt sajt tekintetében – Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése – Lojális együttműködés elve”

I. Bevezetés

1. Ismét a „Feta” sajt. Így lehet bemutatni a jelen ügyet az uniós jogot tanuló hallgatóknak, mivel jelen ügy az úgynevezett „Feta” sagának [2] már legalább a negyedik része.

2. A jelen ügyben az Európai Bizottság az EUMSZ 258. cikk alapján benyújtott keresetlevelével azt kérte a Bíróságtól, hogy állapítsa meg, hogy a Dán Királyság – mivel nem előzte meg és nem akadályozta meg, hogy a „Feta” elnevezést a Dániában előállított, harmadik országokba való kivitelre szánt sajtra vonatkozóan használják – nem teljesítette az 1151/2012 rendelet [3] 13. cikkéből eredő kötelezettségeit. A Bizottság azt is állítja, hogy a Dán Királyság nem teljesítette a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdéséből eredő, önmagában vagy az 1151/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésével és 4. cikkével összefüggésben értelmezett kötelezettségét.

3. A „Feta” egy olyan sajttípus, amely Görögország egyes részein hagyományosan juhtejből vagy juh- és kecsketejből készül. Azok számára, akik többet szeretnének megtudni a „Feta” sajtról, a Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok által adott költői leírásra utalok, mivel magam sem tudnám

[1] Eredeti nyelv: angol.

[2] Lásd e tekintetben: O’Connor, B. és Kireeva, I., „What’s in a name? The »feta« cheese saga”, *International Trade Law & Regulation*, 9. kötet, 2003., 110. o.

[3] A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló, 2012. november 21-i 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 343., 1. o.; helyesbítés: HL 2013. L 55., 27. o.). E rendeletet legutóbb a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendelet, a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU rendelet, az ízesített borászati termékek meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereléséről, jelöléséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról szóló 251/2014/EU rendelet és az Unió legkülső régiói részére egyedi mezőgazdasági intézkedések megállapításáról szóló 228/2013/EU rendelet módosításáról szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2117 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2021. L 435., 262. o.) módosította.

jobban megfogalmazni.[4] A szóban forgó ügy szempontjából lényeges, hogy a „Feta” elnevezés 2002 óta az uniós jog alapján oltalom alatt álló eredetmegjelölésként (a továbbiakban: OEM) van bejegyezve.[5]

4. Az EU a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek,[6] valamint a borok,[7] a szeszes italok[8] és az ízesített borászati termékek tekintetében a termékek földrajzi származása alapján szabályozta azok védelmét.[9] A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek, valamint a borok oltalma az OEM és az oltalom alatt álló földrajzi jelzés (a továbbiakban: OFJ) jogintézményén alapul, míg a szeszes italok és az ízesített borászati termékek esetében a földrajzi jelzés (a továbbiakban: FJ) jogintézményét használták. Az OEM jogintézménye a termék minősége és egy bizonyos földrajzi terület közötti különleges kapcsolatot testesíti meg, amely erősebb, mint az OFJ, mivel az előállítás valamennyi szakaszának és az összes lényeges összetevőnek a meghatározott földrajzi területhez kell kapcsolódnia.[10] A görögországi „Feta” OEM mellett az olaszországi „Parmigiano Reggiano”, a franciaországi „Champagne” és a horvátországi „Paški sir” – hogy csak néhány példát említsek – is OEM-ek.

5. A „Feta” elnevezés OEM-ként való bejegyzésére csak egy sor olyan ügyet követően került sor, amelyekben több tagállam ellenezte a bejegyzést. A „Feta” saga azonban még korábban kezdődött. Az első ügy a Dániából származó, „Feta” elnevezésű sajt görögországi forgalmazását megakadályozó görög intézkedéseknek a szabad mozgásra vonatkozó uniós szabályokkal való összeegyeztethetőségével kapcsolatos előzetes döntéshozatal iránti kérelemre vonatkozott. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet azonban visszavonták, mielőtt a Bíróság határozatot hozhatott volna.[11] A második ügy alapjául a Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság által a „Feta” elnevezés OEM-ként történő 1996-os bejegyzéséről szóló bizottsági rendelet[12] megsemmisítése iránt benyújtott kereset szolgált. A Bíróság ítéletében[13] helyt adott a keresetnek, megsemmisítve e rendeletet, mivel a Bizottság annak értékelése során, hogy a megnevezés nem vált-e köznévvé, nem vette kellően figyelembe az összes szükséges tényezőt.[14] A harmadik ügyben azonban a Bíróság elutasította a Dán Királyság és

4 Lásd: Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Canadane Cheese Trading és Kouri ügyre vonatkozó indítványa (C-317/95, EU:C:1997:311, 9–19. pont).

5 Lásd: az 1107/96/EK rendelet mellékletének a feta név tekintetében történő módosításáról szóló, 2002. október 14-i 1829/2002/EK bizottsági rendelet (HL 2002. L 277., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 37. kötet, 195. o.)

6 Lásd jelen indítvány 3. lábjegyzetét.

7 Lásd: a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 671. o.; helyesbítések: HL 2016. L 130., 9. o.; HL 2017. L 262, 16. o.) Ezt a rendeletet legutóbb a 2021/2117 rendelet módosította.

8 Lásd: a szeszes italok meghatározásáról, leírásáról, megjelenítéséről, jelöléséről, a szeszes italok elnevezésének használatáról az egyéb élelmiszerek megjelenítése és jelölése során, a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalmáról, a mezőgazdasági eredetű etil-alkohol és desztillátumok használatáról az alkoholtartalmú italokban, valamint a 110/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/787 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2019. L 130., 1. o.; helyesbítések: HL 2019. L 316., 3. o.; HL 2021. L 29., 35. o.; HL 2021. L 84., 29. o.; HL 2021. L 178., 4. o.).

9 Lásd: az ízesített borászati termékek meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereléséről, jelöléséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról és az 1601/91/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 251/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2014. L 84., 14. o.; helyesbítés: HL 2014. L 105., 12. o.). Ezt a rendeletet legutóbb a 2021/2117 rendelet módosította. Lásd még a jelen indítvány 28. lábjegyzetét.

10 Lásd az 1151/2012 rendelet 5. cikkének (1) és (2) bekezdését. A borok tekintetében lásd az 1308/2013/EU rendelet 93. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját.

11 Lásd: a Bíróság elnökének 1997. augusztus 8-i Canadane Cheese Trading és Kouri végzése (C-317/95, EU:C:1997:393). Lásd azonban: Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Canadane Cheese Trading és Kouri ügyre vonatkozó indítványa (C-317/95, EU:C:1997:311).

12 A 2081/92/EGK tanácsi rendelet 17. cikkében megállapított eljárás szerint a földrajzi jelzések és eredetmegjelölések bejegyzéséről szóló, 1996. június 12-i 1107/96/EK bizottsági rendelet (HL 1996. L 148., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 37. kötet, 195. o.; helyesbítés: HL 2015. L 60., 70. o.) alapján a feta megjelölést OEM-ként jegyezték be.

13 Lásd: 1999. március 16-i Dánia és társai kontra Bizottság ítélet (C-289/96, C-293/96 és C-299/96, EU:C:1999:141).

14 Lásd: 1999. március 16-i Dánia és társai kontra Bizottság ítélet (C-289/96, C-293/96 és C-299/96, EU:C:1999:141, 81–103. pont).

a Németországi Szövetségi Köztársaság által az 1829/2002 rendelet ellen indított megsemmisítés iránti keresetet, amely rendelettel a Bizottság – további felülvizsgálatot követően – a „Feta” elnevezést ismét OEM-ként jegyezte be. [15]

6. A „Feta” elnevezésnek az 1151/2012 rendelet alapján OEM-ként történő bejegyzése azt jelenti, hogy azt csak a Görögország meghatározott földrajzi területéről származó és az 1829/2002 rendeletben foglalt termékleírásnak megfelelő sajtok esetében lehet használni.

7. Az 1151/2012 rendelet 13. cikkének (3) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy hozzák meg a szükséges intézkedéseket a bejegyzett OEM-ek területükön való jogszerűtlen használatának megelőzése vagy megszüntetése érdekében. A Bizottság, amelyet a Görög Köztársaság és a Ciprusi Köztársaság is támogat, azt állítja, hogy a Dán Királyság megsértette ezt a kötelezettséget, mivel nem előzte meg és nem akadályozta meg a „Feta” elnevezés használatát a Dániában előállított és harmadik országokba való kivitelre szánt sajtok tekintetében.

8. A Dán Királyság nem tagadja, hogy nem előzi meg és nem akadályozza meg, hogy a területén működő termelők a „Feta” elnevezést használják, ha termékeiket harmadik országokba történő kivitelre szánják. Úgy véli azonban, hogy az 1151/2012 rendelet csak az EU-ban értékesített termékekre vonatkozik, és nem terjed ki a harmadik országokba irányuló kivitelre. Ezért a Dán Királyság álláspontja szerint a „Feta” elnevezés használata a Dániában előállított, azonban kizárólag olyan harmadik országok piacaira irányuló exportra szánt sajtok tekintetében, ahol a „Feta” elnevezés nemzetközi megállapodás alapján nem áll védelem alatt, nem képezi az 1151/2012 rendelet megsértését. Ezért azzal, hogy nem előzte meg vagy nem akadályozta meg a „Feta” elnevezés exportált sajtok tekintetében történő használatát, nem sértette meg az 1151/2012 rendelet 13. cikkének (3) bekezdésében foglalt kötelezettséget, mivel e rendelkezésből nem következik ilyen kötelezettség.

9. A jelen ügy felei között lényegében és főként abban van vita, hogy a vonatkozó uniós jog akadályát képezi-e a „Feta” elnevezés harmadik országokba exportált olyan termékek esetében történő használatának, amelyeket nem a „Feta” mint bejegyzett OEM termékleírásának megfelelően állítanak elő.

10. Csak hogy világos legyen, a jogvita nem az EU hatásköréről szól. A Dán Királyság nem állítja, hogy az EU nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a „Feta” elnevezés exportált termékek tekintetében való használatának megtiltása céljából jogszabályokat alkosson. Kizárólag azt állítja, hogy az uniós jogalkotó a hatályos szabályozás alapján nem döntött úgy, hogy megtiltja az ilyen használatot.

11. Következésképpen a jelen ügyben a Bíróságnak kell értelmeznie az 1151/2012 rendelet hatályát. Ennek előfeltétele a földrajzi árujelzők, pontosabban az OEM-ek oltalma uniós jogalkotó szándéka szerinti mögöttes okának és céljának megértése. Ez az ügy a tagállamokkal szemben indított kötelezettségszegési eljárásokkal összefüggésben a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt elvével kapcsolatban is felvet néhány fontos kérdést.

[15] Lásd: 2005. október 25-i Németország és Dánia kontra Bizottság ítélet (C-465/02 és C-466/02, EU:C:2005:636).

II. Jogi háttér

12. Az ügy eldöntéséhez a Bíróságnak az 1151/2012 rendeletet kell értelmeznie. A rendelet („Általános rendelkezések” című) I. címében szereplő, „Célkitűzések” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendelet célja a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek előállítói számára segítséget nyújtani abban, hogy a vásárlókat és a fogyasztókat tájékoztassák termékeik és az élelmiszerek jellemzőiről és termelési sajátosságairól, biztosítva ezáltal, hogy:

a) az értéknövelő jellemzőkkel és sajátosságokkal rendelkező mezőgazdasági termékek és élelmiszerek termelői és előállítói tisztességes versenyfeltételek mellett tevékenykedhessenek;

b) a fogyasztók számára a szóban forgó termékekkel kapcsolatban megbízható információk álljanak rendelkezésre;

c) a szellemi tulajdonjog védelmét tiszteletben tartsák; továbbá

d) a belső piac integritása ne sérüljön.

Az e rendeletben meghatározott intézkedések célja támogatni a kiváló minőségű termékekkel kapcsolatos mezőgazdasági és feldolgozási tevékenységeket és gazdálkodási rendszereket, és ezáltal hozzájárulni a vidékfejlesztési politika célkitűzéseinek megvalósításához.

[…].”

13. Az 1151/2012 rendelet („Oltalom alatt álló eredetmegjelölések és oltalom alatt álló földrajzi jelzések” címet viselő) II. címében szereplő, „Célkitűzés” című 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Létrehozásra kerül az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és oltalom alatt álló földrajzi jelzések rendszere azzal a céllal, hogy egy adott földrajzi területhez szorosan kapcsolódó termékek előállítóit az alábbiak révén segítse:

a) minőségi termékeikért cserébe méltányos jövedelem biztosítása;

b) a szellemitulajdon-jogot képező elnevezések egységes oltalmának biztosítása az Unió egész területén;

c) a fogyasztók pontos tájékoztatása az egyes termékek értéknövelő tulajdonságairól.”

14. Az 1151/2012 rendelet „Oltalom” című”, egyben a rendelet II. címének részét is képező 13. cikkének az irányadó időpontban alkalmazandó változata [16] a következőképpen rendelkezik:

„(1) A bejegyzett elnevezések a következőkkel szemben élveznek oltalmat:

a) a bejegyzett elnevezés bármilyen közvetlen vagy közvetett kereskedelmi célú felhasználása a bejegyzés hatálya alá nem tartozó olyan termékek esetében, amelyek az adott elnevezés alatt bejegyzett termékhez hasonlóak, illetve az elnevezés olyan használata, amely az oltalom alatt álló elnevezés hírnevével való visszaélésnek minősül, abban az esetben is, ha e termékeket összetevőként használják;

b) bármilyen visszaélés, utánzás vagy félrevezető utalás, még abban az esetben is, ha a termékek vagy szolgáltatások tényleges származása fel van tüntetve, vagy ha a bejegyzett elnevezés fordítását használják, illetve ha azt a »jellegű«, »típusú«, »eljárással készített«, »hasonlóan készített«, »utánzat« vagy ezekhez hasonló kifejezések kísérik, abban az esetben is, ha e termékeket összetevőként használják;

c) bármely egyéb, a termék származására, eredetére, jellegére vagy alapvető tulajdonságaira vonatkozó a belső vagy a külső csomagoláson, az adott termékhez kapcsolódó reklámanyagon vagy dokumentumon elhelyezett hamis vagy megtévesztő megjelölés, valamint a termék származását illetően hamis benyomást keltő dobozba történő csomagolás;

d) bármilyen egyéb olyan gyakorlat, amely a termék tényleges származása tekintetében a fogyasztó megtévesztéséhez vezethet.

Amennyiben egy oltalom alatt álló eredetmegjelölés vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzés egy köznevesült terméknevet foglal magában, e köznevesült elnevezés használata nem minősül az első albekezdés a) vagy b) pontjával ellentétesnek.

(2) Az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és az oltalom alatt álló földrajzi jelzések nem köznevesülhetnek.

(3) A tagállamok megteszik a szükséges igazgatási és jogi lépéseket az adott tagállamban előállított vagy forgalmazott termékekre vonatkozó, oltalom alatt álló eredetmegjelölések és az oltalom alatt álló földrajzi jelzések (1) bekezdésben említett jogszerűtlen használatának megelőzése és megszüntetése érdekében.

[…].”

III. A pert megelőző eljárás

15. A görög hatóságok panaszait követően a Bizottság 2018. január 26-án az EUMSZ 258. cikknek megfelelően hivatalos értesítést küldött a Dán Királyságnak, amelyben úgy ítélte meg, hogy a Dán Királyság – mivel nem előzte meg és nem akadályozta meg, hogy a dán termelők harmadik országokba exportáljanak „Feta” elnevezésű sajtot, annak ellenére, hogy e sajt nem felelt meg az 1829/2002 rendeletben foglalt, „feta” sajthoz tartozó termékleírásnak – megsértette az uniós jogot, különösen az EUSZ 4. cikket és az 1151/2012 rendelet 13. cikkét.

[16] Az 1151/2012 rendeletet a 2021/2117 rendelet módosította. A 2021/2117 rendelet többek között az 1151/2012 rendelet 13. cikkének szövegét módosította, amely módosítások azonban a jelen ügy szempontjából nem bírnak jelentőséggel.

16. A Dán Királyság 2018. március 21-én válaszolt a felszólító levélre, és vitatta a Bizottság érveit.

17. 2019. január 25-én a Bizottság indokolással ellátott véleményt intézett a Dán Királysághoz, amelyben felszólította a tagállamot, hogy az említett indokolással ellátott vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül szüntesse meg az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének és az 1151/2012 rendelet 13. cikkének kifogásolt megsértését.

18. 2019. március 22-én a Dán Királyság válaszolt az indokolással ellátott véleményre, és fenntartotta azon álláspontját, hogy az állítólagos jogsértések megalapozatlanok.

IV. A Bíróság előtti eljárás

19. A Bizottság 2020. április 8-án benyújtott keresetlevelével megindította a Bíróság előtt az EUMSZ 258. cikk szerinti jelen eljárást. A Bizottság azt kérte, hogy a Bíróság:

– állapítsa meg, hogy a Dán Királyság – mivel nem előzte meg és nem akadályozta meg, hogy a dán termelők a „Feta” bejegyzett elnevezést olyan sajtra vonatkozóan használják, amely nem felel meg az 1829/2002 rendeletben foglalt termékleírásnak – nem teljesítette az 1151/2012 rendelet 13. cikkéből eredő kötelezettségeit;

– állapítsa meg, hogy a Dán Királyság – mivel engedélyezte a dán termelők számára, hogy a „Feta” utánzatait előállítsák és értékesítsék – nem teljesítette az EUSZ 4. cikk 1151/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésével és 4. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdése szerinti kötelezettségeit; valamint

– a Dán Királyságot kötelezze a költségek viselésére.

20. A 2020. október 6-i ellenkérelmében a Dán Királyság azt kérte, hogy a Bíróság:

1) a keresetet mint megalapozatlant teljes egészében utasítsa el; és

2) a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

21. A Bizottság és a Dán Királyság 2020. december 1-jén, illetve 2021. január 29-én választ, illetve viszonválaszt is benyújtott.

22. A Bíróság elnöke 2020. szeptember 8-i, illetve 2020. szeptember 18-i végzésével megengedte a Görög Köztársaság és a Ciprusi Köztársaság számára, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett a jelen ügybe beavatkozzon.

23. Tárgyalás tartását nem kérték, ezért arra nem került sor. A Bíróság az eljárási szabályzata 61. cikkének (1) bekezdésével összhangban egyes írásban megválaszolandó kérdéseket intézett a Bizottsághoz, a Dán Királysághoz, a Görög Köztársasághoz és a Ciprusi Köztársasághoz. Valamennyi fél határidőn belül írásban válaszolt a hozzá intézett kérdésekre.

V. Értékelés

A. Az első, a 1151/2012 rendelet 13. cikkének megsértésére alapított kifogás

24. Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy az 1151/2012 rendelet nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely kifejezetten utalna arra, hogy az a harmadik országokba irányuló kivitelre is alkalmazandó. Következésképpen nem nyilvánvaló, hogy az említett rendelet értelmezhető-e úgy, hogy azt az ilyen exportra alkalmazni kell. A Bizottság és a Dán Királyság által ebben a kérdésben képviselt álláspont önmagában és az alábbi elemzésem sérelme nélkül egyformán észszerűnek tűnik számomra. Az 1151/2012 rendelet 13. cikkének (3) bekezdését tehát kétféleképpen lehet értelmezni.

25. Úgy tűnik, hogy az 1151/2012 rendelet két ellentétes értelmezése eltérő értelmezési keretből ered.

1. Értelmezési keret

26. A Bizottság álláspontját úgy jellemezném, hogy az a szellemi tulajdon védelmének fontosságát hangsúlyozza, és úgy tekinti, hogy az OEM-ek a helyi közösségek értékeinek előmozdításához szükségesek. Erre a nézőpontra a szellemi tulajdon értelmezési kereteként fogok hivatkozni.

27. A Dán Királyság az 1151/2012 rendeletet inkább a kereskedelem liberalizációjának szempontjából kiindulva értelmezi. Álláspontom szerint ezen értelmezési keret arra a logikára támaszkodik, hogy a kereskedelem főszabály szerint jó, és ezért azt nem szabad akadályozni. A kereskedelem akadályozása megengedhető, azt azonban kivételnek, nem pedig főszabálynak kell tekinteni. Erre a nézőpontra a továbbiakban a kereskedelmi liberalizáció értelmezési kereteként fogok hivatkozni.

28. Ez a dán álláspont aligha meglepő. Szem előtt kell tartani azt a tényt, hogy Dániában az 1960-as évek óta állítanak elő és exportálnak sajtot „Feta” elnevezéssel.[17] Mindez megelőzi a „Feta” OEM-ként, 2002-ben történt bejegyzését. Ráadásul úgy tűnik, hogy a sajtok „Feta” elnevezéssel történő kivitelét uniós export-visszatérítésekkel ösztönözték.[18] A jelenleg OEM-ként oltalom alatt álló „Feta” elnevezésű sajttól eltérően a „dán Feta” tehéntejből készül, más előállítási módszerekkel. A dán termelők az általam „hamis Fetának” nevezett termékek más előállítóval együtt az eredeti „Feta” előállítóival versenyeznek azon harmadik országok piacain, ahol a „Feta” elnevezés nem áll oltalom alatt.

29. A két különböző értelmezési szempont azt eredményezi, hogy a Bizottság és a Dán Királyság a jelen ügyben különböző érveket hoz fel, és azzal kapcsolatos véleményeltéréshez vezet, hogy miről is szól valójában ez az ügy.

30. A Dán Királyság szerint a jelen jogvita az uniós jogalkotó szándékára vonatkozik, aki – álláspontja szerint – az 1151/2012 rendelet elfogadásakor nem kívánta megakadályozni a „hamis Feta” harmadik országokba irányuló kivitelét. Az említett rendelet tehát nem értelmezhető

[17] Lásd az 1829/2002 rendelet (11) preambulumbekezdését.

[18] Lásd az 1829/2002 rendelet (32) preambulumbekezdését.

úgy, hogy megtiltja a dán (vagy más) „hamis Feta” készítőinek, hogy a rendelkezésre álló nemzetközi piacokon (amelyek esetében nem áll oltalom alatt a „Feta”) versenyezzenek. Emiatt a Dán Királyság úgy véli, hogy neki nem kötelessége megakadályozni az ilyen kivitelt.

31. A Görög Köztársaság és a Ciprusi Köztársaság mint beavatkozó fél által támogatott Bizottság számára ez a jogvita a „Feta” elnevezés dán termelők általi jogszerűtlen használatáról szól. A Bizottság és a beavatkozó felek álláspontja szerint a termék rendeltetési helye irreleváns az állítólagos jogsértés megállapítása szempontjából.

32. A felek a Bíróság ítélkezési gyakorlatában alkalmazott megközelítés fényében a szóban forgó jogszabály szövege, szövegkörnyezete, céljai és keletkezése alapján álláspontjuk alátámasztására a szokásos jellegű érveket terjesztik elő.[19] Bemutatom, hogy ezek az érvek – ha a saját értelmezési keretükön belül nézzük – mindkét oldal számára meggyőzőnek, vagy legalábbis nagyrészt meggyőzőnek tűnnek. Ez azért van így, mert a felek azokat az érveket választják ki, amelyek a legjobban illeszkednek a saját értelmezési keretükhöz.

33. Következésképpen véleményem szerint a Bíróságnak a jelen ügyben nem az érveket kell mérlegelnie és nem azok közül kell választania, hanem a két értelmezési keret közül. Az a keretrendszer, amely a Bíróság véleménye szerint jobban megfelel az eredetmegjelölések oltalmát alátámasztó politikának,[20] lesz az a keret, amely érveinek érvényesülniük kell.

34. Tekintettel arra, hogy a különböző értelmezési keretekben alkalmazzák azokat, a felek érvei nem mindig állnak egymással „köszönő viszonyban”. Esetenként azonban az egyik vagy másik fél a másik fél által használt értelmezési kereteken belüli érveket is felhoz. A következő szakaszban a Bíróság ítélkezési gyakorlatával kapcsolatos érvekkel együtt összefoglalom a felek által felhozott leglényegesebb érveket, a szövegezéssel, a szövegkörnyezettel, a célokkal és a keletkezéstörténettel kapcsolatos hagyományos kategóriák szerint rendszerezve azokat.[21] Ezt követően fogalmazom meg álláspontomat arra a nézőpontra vonatkozóan, amelyet véleményem szerint a Bíróságnak előnyben kellene részesítenie, és kifejtem, hogy miért.

35. Felhívva a figyelmet spoiler-veszélyre már az elején kifejtem, hogy a Bizottság és a beavatkozó felek által támogatott értelmezési keretet részesítem előnyben. Ezért azt javaslom a Bíróságnak, hogy fogadja el a Bizottság azon állítását, hogy a Dán Királyság nem teljesítette az 1151/2012 rendelet 13. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2. A felek érveinek rendszerezése és értékelése

a) A szövegezésen alapuló érvek

36. A Bizottság az 1151/2012 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének szövegére hivatkozik, amely a bejegyzett elnevezések „*bármilyen*” közvetlen és közvetett felhasználással szembeni oltalmáról rendelkezik.[22] A Bizottság az 1151/2012 rendelet 13. cikke (3) bekezdésének szövegére is

[19] Lásd e tekintetben: 2019. május 2-i Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego ítélet (C-614/17, EU:C:2019:344, 16. pont).

[20] Lásd ezzel kapcsolatban: Dworkin, R., Law’s Empire, *Harvard University Press*, Cambridge, 1986. Még ha szkeptikus is vagyok Dworkin egyetlen helyes jogi válasz fennállására vonatkozó javaslatával kapcsolatban, meggyőző számomra az az elképzelése, hogy a legjobb megoldás keresése az egyik olyan elv, amelyet a bíráknak figyelembe kell venniük.

[21] Szükségesnek tartom kifejteni, hogy egyes érvek egynél több kategóriába sorolhatók. Az egyszerűség kedvéért az ilyen érveket az általam leglényegesebbnek tartott kategóriába soroltam.

[22] Kiemelés tőlem.

hivatkozik, amely szerint a tagállamok kötelezettségei akkor merülnek fel, ha a bejegyzett elnevezést az „adott tagállamban *előállított vagy* forgalmazott" termékekre vonatkozóan használják.[23] Ezek a rendelkezések a Bizottság értelmezésében egyértelművé teszik, hogy a tagállamoknak az OEM-ként bejegyzett elnevezések használatával szembeni védelmet kétféle helyzetben kell biztosítaniuk: egyrészt, ha az ilyen elnevezéseket használó termékeket a területükön állítják elő, másrészt, ha más tagállamokból vagy harmadik országokból származó, a bejegyzett elnevezést jogszerűtlenül használó termékeket forgalmaznak a területükön.

37. A Dán Királyság nem tartja olyan egyértelműnek az 1151/2012 rendelet 13. cikkének (3) bekezdését, mint a Bizottság. Azzal érvel, hogy az a tény, hogy e rendelkezés „az adott tagállamban előállított vagy forgalmazott" termékekre vonatkozik, önmagában nem elegendő e rendelet hatályának meghatározásához. Az e rendelkezés alapján megakadályozandó jogszerűtlen felhasználás fennállása attól függ, hogy a sajtot a belső piacon való forgalmazásra vagy harmadik országokba történő kivitelre szánják-e. A Dán Királyság egyetért a Bizottsággal abban, hogy az oltalmat már az előállítás időpontjában biztosítani kell, azonban csak abban az esetben, ha az OEM-ként bejegyzett elnevezést abban az időpontban jogszerűtlenül használják. A bejegyzett elnevezések használata a harmadik országokba történő kivitelre szánt termékeken azonban nem minősül jogszerűtlen használatnak. Ezért nem kötelező megakadályozni a „Feta" elnevezés használatát a Dániában termelt, azonban harmadik országokba történő kivitelre szán sajtok esetében. Ha az uniós jogalkotónak az lett volna a szándéka, hogy a harmadik országokba irányuló export az 1151/2012 rendelet hatálya alá tartozzon, akkor ezt kifejezetten ki kellett volna mondania.

38. A kereskedelmi liberalizáció értelmezési keretét tekintve az ilyen érvelés meggyőző. Az olyan elnevezés használatának tilalma, amely alatt egy exportált terméket forgalmaznak, kereskedelmi akadályt jelent.[24] Elfogadható tehát, hogy a kereskedelmi liberalizáció értelmezési kerete szerint az ilyen akadály nem állhat fenn hallgatólagos formában, hanem azt kifejezetten meg kell határozni, és ahhoz, hogy jogszerű legyen, indokoltnak és arányosnak kell lennie. A Dán Királyság a jogbiztonság elvével támasztja alá a harmadik országokba irányuló kivitel kifejezett megemlítését igénylő érvelését. Tekintettel a „Feta" elnevezésű sajtok exportőreire vonatkozó következményekre, állítása szerint az ilyen kivitel tilalmának az 1151/2012 rendelet rendelkezései alapján egyértelműnek kell lennie.

39. Az ilyen érveknek a kereskedelmi liberalizáció értelmezési keretein belüli vizsgálata érdekében a Bizottság azt állítja, hogy azon értelmezése, amely szerint a „Feta" elnevezés használatát akkor is meg kell akadályozni, ha a terméket harmadik országokba irányuló kivitelre szánják, nem jelent exporttilalmat, mivel a dán termelők továbbra is exportálhatják a sajtot, csak nem nevezhetik „Fetának". Ugyanakkor, még ha nem is jelent exporttilalmat, az említett elnevezés használatának tilalma akkor is kiviteli korlátozásnak minősül. Ezért a kereskedelmi liberalizáció értelmezési keretrendszere szempontjából a Bizottság érvelése nem meggyőző.

40. A Bizottság azonban saját értelmezési keretén belül válaszolva úgy minősíti a harmadik országokba irányuló export Dán Királyság általi kizárását, mint az 1151/2012 rendelet szövegétől való eltérés bevezetésére irányuló kísérletet. Ez a megfogalmazás a szellemi tulajdon értelmezési

[23] Kiemelés tőlem.

[24] Az első „Feta" ügyben, amely olyan görög intézkedésekre vonatkozott, amelyek megakadályozták a Dániából származó, „Feta" elnevezésű sajt forgalmazását, Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok úgy ítélte meg, hogy az ilyen intézkedések az áruk szabad mozgását akadályozzák, és így a behozatalra vonatkozó, azonos hatású intézkedéseket tiltó uniós szabályok (a mai EUMSZ 34. cikk) hatálya alá tartoznak. A főtanácsnok azonban azon a véleményen volt, hogy az ilyen intézkedéseket, még ha azok a kereskedelmet akadályozzák is, igazolja az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme. Lásd a jelen indítvány 11. lábjegyzetét.

keretrendszere szempontjából egyértelműen tiltja az OEM-ként bejegyzett elnevezések bármilyen használatát. A harmadik országokba irányuló export kifejezett kizárása ezért ebből a szempontból feleslegesnek tűnik.

b) A kontextuson alapuló érvek

41. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezés általános rendszerének és kontextusának értékelése egyebek mellett kiterjed az ugyanazon jogszabály más, illetve olyan egyéb jogszabályok rendelkezéseire, amelyek valamilyen lényeges módon kapcsolódnak a szóban forgó intézkedéshez, vagy összefüggenek azzal.[25] Mindkét fél álláspontja alátámasztására az 1151/2012 rendelet egyéb rendelkezéseire, valamint más kapcsolódó uniós intézkedésekre hivatkozik.

42. A Dán Királyság különösen azt állítja, hogy az 1151/2012 rendelet (20) és (27) preambulumbekezdése, amelyek az uniós eredetmegjelölések nemzetközi szintű, a Kereskedelmi Világszervezeten (WTO) keresztül, valamint két- és többoldalú nemzetközi megállapodások[26] aláírása révén történő védelmére irányuló mechanizmusok szükségességére hívja fel a figyelmet, feleslegessé válna, ha maga az 1151/2012 rendelet az exportra vonatkozna. A Bizottság ezzel szemben úgy véli, hogy ugyanezen preambulumbekezdések nem értelmezhetők úgy, hogy nemzetközi megállapodásokra lenne szükség annak biztosítása érdekében, hogy az uniós termelők ne ássák alá az Uniónak az OEM-ek nemzetközi szintű védelmére irányuló erőfeszítéseit. Az ilyen megállapodásokra azért van szükség, hogy az uniós OEM használatára jogosult termelőket megvédjék a külföldi termelők által a külföldi piacokon forgalmazott hamis jelölésű termékekkel szemben. E preambulumbekezdések Dán Királyság általi értelmezése a Bizottság szerint ellentétes azok céljával, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy akadályozzák az ilyen megállapodásokat.

43. A Ciprusi Köztársaság, támogatva a Bizottságot a szellemi tulajdon értelmezési keretrendszerében, az 1151/2012 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésére hivatkozik. Ez a rendelkezés kimondja, hogy az OEM-ek nem köznevesülhetnek. A Ciprusi Köztársaság megjegyzi, hogy ez a rendelkezés nem korlátozódik az EU területére.

44. A tágabb összefüggéseket figyelembe véve a Dán Királyság az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések oltalmával kapcsolatos, borokra, szeszes italokra és ízesített borászati termékekre vonatkozó egyéb uniós jogi aktusokra hivatkozik. A Dán Királyság emlékeztet arra, hogy ezek a jogi aktusok olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek kifejezetten a harmadik országokba irányuló kivitelre vonatkoznak.[27] Ezért az uniós jogalkotó azáltal, hogy az 1151/2012 rendeletbe nem foglalt bele ilyen kifejezett hivatkozást, nyilvánvalóan nem kívánta a rendelet hatályát a harmadik országokba irányuló exportra kiterjeszteni. A Bizottság és a beavatkozó felek szerint

[25] Lásd például: 2019. május 2-i Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego ítélet (C-614/17, EU:C:2019:344, 23–28. pont).

[26] Az 1151/2012 rendelet (20) preambulumbekezdése vonatkozó részében így szól: „Rendelkezéseket kell hozni az eredetmegjelölések és a földrajzi jelzések uniós szinten való fejlesztésére, továbbá a harmadik országokban való védelmüket szolgáló mechanizmusoknak a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) vagy több- és kétoldalú megállapodások keretében történő kialakítása ösztönzésére vonatkozóan, hozzájárulva ezáltal annak elismeréséhez, hogy e termékek minősége és előállítási modellje hozzáadott értéket nyújt.” Az 1151/2012 rendelet (27) preambulumbekezdése továbbá megemlíti, hogy az Európai Unió „kereskedelmi partnereivel többek között az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések oltalmára vonatkozóan is törekszik nemzetközi megállapodások megkötésére”, és hogy annak biztosítása érdekében, hogy oltalomban lehessen részesíteni ezeket az elnevezéseket és ellenőrizni lehessen azok használatát, az elnevezéseket be lehet jegyezni az OEM-ek és az OFJ-k nyilvántartásába.

[27] A borok tekintetében lásd az 1308/2013 rendeletet, különösen annak 89. cikkét, 119. cikkének (1) bekezdését és 122. cikkének (4) bekezdését. A szeszes italok tekintetében lásd a 2019/787 rendelet 1. cikkének (2) bekezdését és (7) preambulumbekezdését. Az ízesített borászati termékek tekintetében lásd a 251/2014 rendelet 1. cikkének (3) bekezdését és (6) preambulumbekezdését.

azonban az ilyen kivitelek említett jogi aktusokban való kifejezett említése azok tágabb hatályával magyarázható. Ezek a jogi aktusok az 1151/2012/EK rendelettől eltérően a termékkel kapcsolatos követelményekre is kiterjednek. Ezenfelül a földrajzi jelzésekkel kapcsolatos vonatkozó szakaszokban nem találhatók a harmadik országokba irányuló kivitelre vonatkozó hivatkozások.[28] Ebből az a következtetés vonható le, hogy az a tény, hogy a harmadik országokba irányuló kivitel kifejezetten szerepel az említett jogi aktusokban, nem alkalmazhatók arra vonatkozó érvként, hogy az 1151/2012 rendeletben való említés hiánya azt jelenti, hogy az nem vonatkozik az ilyen kivitelekre.

45. A szellemi tulajdon értelmezési kereteire áttérve a Dán Királyság azzal érvel, hogy a szellemi tulajdonjogok területén más uniós jogi eszközök is tartalmaznak kifejezett rendelkezéseket a harmadik országokba irányuló exportra vonatkozóan.[29] Ha az 1151/2012 rendeletet a harmadik országokba irányuló kivitelre is alkalmazni kellene, akkor ezt meg is kellene említenie.

46. Ami a tágabb összefüggést illeti, a Bizottság a 608/2013 rendeletre[30] hivatkozik, amely a szellemi tulajdonjogok (köztük az OEM-ek) egységes védelméről rendelkezik a vámeljárások során, ideértve azokat az eseteket is, amikor ezen eljárások harmadik országokba irányuló kivitelre vonatkoznak. E rendelet értelmében a szellemi tulajdonjogokat sértő árukat például a vámhatóságok megsemmisíthetik. Ugyanez vonatkozna az OEM-mel hamisan ellátott, exportra szánt termékekre is, amely érv a bejegyzett elnevezések EU-ban előállított és harmadik országokba irányuló exportra szánt termékeken való használatának tilalma mellett szól.

c) A célkitűzéseken alapuló érvek

47. Az egyes uniós jogszabályok többféle célt szolgálnak, vagy legalábbis így értelmezhetők. Az 1151/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése és 4. cikke több célkitűzést is felsorol. Ezért az eltérő értelmezési keretek alapján a felek azokat az említett rendelet által követett célokat emelik ki, amelyek vagy a fogyasztóvédelemre, vagy a szellemi tulajdon védelmére vonatkoznak.

48. A Dán Királyság a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának biztosítására vonatkozó célkitűzésre helyezi a hangsúlyt. Ezért az 1151/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésére hivatkozik, amely szerint a rendelet egyik célja az előállítók számára segítséget nyújtani abban, hogy a fogyasztókat tájékoztassák termékeik jellemzőiről. Az 1151/2012 rendelet (2), (29) és

[28] A borok tekintetében lásd az 1308/2013 rendelet 93–111. cikkét. A szeszes italok tekintetében lásd az 2019/787 rendelet 21–111. cikkét. Az ízesített borászati termékek tekintetében a 2021/2117 rendelettel bevezetett módosításokkal a szóban forgó termékek földrajzi jelzéseinek oltalmára vonatkozó rendelkezések az 1151/2012 rendelet hatálya alá kerültek (lásd a 2021/2117 rendelet 3. cikkét és (77) preambulumbekezdését). A 251/2014 rendelet rendelkezései már csak az ízesített borászati termékek meghatározására, megnevezésére, kiszerelésére és jelölésére vonatkoznak, a harmadik országokba irányuló kivitelre vonatkozó hivatkozások pedig változatlanok maradtak.

[29] Amint arra a Dán Királyság rámutatott, ilyen jogi eszköznek tekinthető többek között a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet (HL 2002. L 3., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 142. o.) 19. cikkének (1) bekezdése; a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 336., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 71., 325. o.; HL 2016. L 73., 5. o.) 10. cikke (3) bekezdésének c) pontja, 11. cikkének b) pontja és 16. cikke (5) bekezdésének b) pontja; az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.) 9. cikke (3) bekezdésének c) pontja, 10. cikkének b) pontja és 18. cikke (1) bekezdésének b) pontja.

[30] A szellemi tulajdonjogok vámjogi érvényesítéséről és az 1383/2003/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 12-i 608/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 181., 15. o.).

(40) preambulumbekezdésének [31] fényében értelmezve a Dán Királyság szerint egyértelmű, hogy e rendelet a belső piac fogyasztóira utal. Mivel az EU-n kívül forgalmazott termékek nem adnak tájékoztatást a belső piac fogyasztói számára, az 1151/2012 rendelet olyan értelmezése, amely szerint az a harmadik országokba irányuló kivitelre utal, nem járul hozzá a rendelet céljához.

49. A Bizottság tagadja, hogy az 1151/2012 rendelet egyetlen, sőt fő célja az uniós fogyasztók védelme lenne. A Bizottság ezzel szemben azt állítja, hogy az 1151/2012 rendelet egyik legfontosabb célja az OEM-eken alapuló szellemi tulajdonjogok jogosultjainak védelme. Ezek a jogok csak akkor részesülnek védelemben, ha az 1151/2012 rendeletet úgy értelmezik, hogy az a harmadik országokba irányuló exportra is vonatkozik. Ez a védelem az OEM használatára jogosult termelők számára a tisztességes verseny garantálását szolgálja. Ez összhangban van a közös agrárpolitika azon célkitűzésével, amit – amint azt az EUMSZ 39. cikk kimondja – „a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítása [jelent], különösen a mezőgazdaságban dolgozók egy főre jutó jövedelmének növelésével". A Bizottság rámutat arra, hogy az 1151/2012 rendelet jogalapja – a szellemi tulajdonjogokra vonatkozó EUMSZ 118. cikkel együtt – az EUMSZ 43. cikk (2) bekezdése, amely a közös agrárpolitika célkitűzéseinek megvalósítását szolgáló intézkedések elfogadására vonatkozó hatáskört biztosít az Unió számára.

50. A Dán Királyság emellett az 1151/2012 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) pontjára hivatkozik, amely szerint az egyik cél a belső piac integritására irányul. Úgy véli, hogy e rendelkezés azt jelenti, hogy az 1151/2012 rendelet a belső piacra vonatkozik, és nem a harmadik országok piacaira. A Bizottság az ilyen érvekre azzal válaszol, hogy a belső piac integritásának védelmére irányuló célkitűzést valójában veszélyezteti az EU-ban bejegyzett OEM-ek harmadik országok piacain történő jogszerűtlen használata.

d) Keletkezéstörténeten alapuló érvek

51. A Dán Királyság azzal érvel, hogy a jogalkotási folyamat során az Európai Parlament az 1151/2012 rendelet 13. cikkének (3) bekezdésébe az eredetileg javasoltak szerint egy további albekezdés beillesztését javasolta. [32] A javasolt módosítás a következőképpen szólt: „Az e rendeletnek nem megfelelően címkézett termékek Unión belüli forgalmazásának *vagy harmadik országba történő kivitelének* megakadályozása érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az 53. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a tagállamok által e tekintetben végrehajtandó intézkedések meghatározására." [33] E módosítás azonban nem

[31] Az 1151/2012 rendelet (2) preambulumbekezdése szerint: „Az Unióban a polgárok és a fogyasztók részéről egyre fokozódó igény mutatkozik a kiváló minőség és a hagyományos termékek iránt. A polgárok emellett az uniós mezőgazdasági termelés változatosságának fennmaradását is rendkívül fontosnak tartják. Mindez növekvő keresletet támaszt bizonyos jól meghatározható – és különösen a földrajzi eredetükhöz kapcsolódó – tulajdonságokkal rendelkező mezőgazdasági termékek, illetve élelmiszerek iránt." A rendelet (29) preambulumbekezdése a vonatkozó részében a következőképpen rendelkezik: „Az elnevezések tisztességes használatának garantálása és a fogyasztók félrevezetésére alkalmas gyakorlatok megelőzése érdekében a nyilvántartásban szereplő elnevezések számára oltalmat kell biztosítani." Ezenfelül a rendelet (40) preambulumbekezdése szerint: „A bejegyzett elnevezések használatával kapcsolatos visszaélések és a fogyasztók félrevezetésére alkalmas módszerek alkalmazásának megelőzése érdekében az elnevezések használatát kizárólagossá kell tenni."

[32] Lásd: a mezőgazdasági termékek minőségrendszereiről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslat, COM(2010) 733 final, 2010. december 10. A 13. cikk (3) bekezdésének e javaslatban foglalt eredeti szövege a következőképpen szólt: „A tagállamok megteszik a szükséges adminisztratív és jogi lépéseket az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és az oltalom alatt álló földrajzi jelzések jogszerűtlen használatának megelőzése és megszüntetése érdekében, különösen, ha ezt a 42. cikk a) pontjának megfelelően egy termelői csoportosulás kérelmezi."

[33] Lásd: az Európai Parlament jelentése a mezőgazdasági termékek minőségrendszereiről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról, az Európai Parlament jogalkotási állásfoglalás-tervezete, A7-0266/2011, 2011. július 12., módosítás 55. Utólagos kiemelés.

került bele az 1151/2012 rendelet végső változatába. Mivel az uniós jogalkotó figyelembe vette a harmadik országokba irányuló exportot, azonban azt a végleges szövegbe nem foglalta bele, a Dán Királyság arra a következtetésre jut, hogy a rendelet hatálya nem terjed ki az ilyen exportra.

52. A Bizottság kifejti, hogy a szóban forgó módosítás nem azért nem került be az 1151/2012 rendelet végleges változatába, mert exportot említett volna, hanem azért, mert azt javasolta, hogy felhatalmazáson alapuló hatásköröket ruházzanak a Bizottságra.

53. A Dán Királyság továbbá a Régiók Bizottságának a Bizottság javaslatára vonatkozó véleményére hivatkozik.[34] A politikai ajánlásoknak szentelt egyik szakasza a következőkre vonatkozott: „A minőség védelme és előmozdítása a nemzetközi kereskedelemben". Ebben az összefüggésben a Régiók Bizottsága azt ajánlotta, hogy „hozzanak konkrét intézkedéseket az olyan termékek EU-n belüli forgalmazásának, *illetve kivitelének* elkerülésére, melyek címkézése nem felel meg a mezőgazdasági termékek minőségével kapcsolatban alkalmazandó uniós jogszabályoknak".[35] A Dán Királyság abból a tényből, hogy a kivitelre utaló szövegrész nem került bele az 1151/2012 rendelet végső szövegébe, arra a következtetésre jut, hogy az uniós jogalkotó úgy döntött, hogy a harmadik országokba irányuló kivitelt nem vonja az 1151/2012 rendelet hatálya alá. A Bizottság ugyanakkor kifejti, hogy az 1151/2012 rendelet 13. cikkének (3) bekezdése az Európai Parlament módosító javaslata révén tényleg megemlíti a tagállamok azon kötelezettségét, hogy megakadályozzák vagy megszüntessék az „adott tagállamban előállított vagy forgalmazott" termékekre vonatkozó, OEM-ek és OFJ-k jogszerűtlen használatát. A Régiók Bizottsága véleményének ebből a pontjából tehát nem lehet arra a szándékra következtetni, hogy a harmadik országokba irányuló kivitel ne tartozzon az 1151/2012 rendelet hatálya alá.

e) A Bíróság ítélkezési gyakorlatán alapuló érvek

54. A Dán Királyság a 2002. december 10-i British American Tobacco (Investments) és Imperial Tobacco ítéletre[36] hivatkozik. Ez az ügy a dohánytermékek gyártásáról, kiszereléséről és árusításáról szóló uniós irányelv értelmezésére és érvényességére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelemből eredt. A Bíróság többek között megállapította, hogy az említett irányelv termékleírásokra vonatkozó 7. cikke csak az EU-n belül forgalmazott cigarettákra vonatkozik, a harmadik országokba exportáltakra nem. A Dán Királyság rámutat arra, hogy a Bíróság a szóban forgó irányelv összefüggéseire és céljaira támaszkodva jutott erre a következtetésre annak megállapítása érdekében, hogy az uniós jogalkotó ki kívánta-e terjeszteni e rendelkezést a harmadik országokba irányuló exportra. A Bizottság a maga részéről úgy véli, hogy a BAT-ítélet összefüggései eltérnek a jelen ügyétől, mivel az említett ítéletben szóban forgó irányelv a belső piac működésének javítására irányult, míg a jelen ügy az uniós jog által elismert szellemi tulajdonjogok megsértésére vonatkozik.

55. A Dán Királyság azon érvelésének alátámasztására, hogy az uniós jogalkotónak kifejezetten meg kellett említenie a harmadik országokba irányuló exportot ahhoz, hogy azt az 1151/2012 rendelet hatálya alá vonja, a 2019. szeptember 24-i Google (A linkek törlésének területi hatálya) ítéletre[37] is hivatkozik. Ez az ügy a linkek közüli törléshez való jog területi hatályára és 95/46

[34] Lásd: a Régiók Bizottságának a mezőgazdasági minőségrendszereket támogató ambiciózus európai politikára vonatkozó, 2011. május 12-i véleménye (HL 2011. C 192., 28. o.) (a továbbiakban: a Régiók Bizottságának véleménye), C. szakasz.

[35] Lásd: a Régiók Bizottságának jelen indítvány 34. lábjegyzetében hivatkozott véleménye, 24. pont. Kiemelés tőlem.

[36] C-491/01, EU:C:2002:741 (a továbbiakban: BAT-ítélet), 203–217. pont.

[37] C-507/17, EU:C:2019:772 (a továbbiakban: Google ítélet), 53–65. pont.

irányelv [38] és az azt követő 2016/679 rendelet (a továbbiakban: GDPR) területi hatályára, valamint a 95/46 irányelv lehetséges extraterritoriális joghatásaira vonatkozott. [39] A Bíróság megállapította, hogy nem volt nyilvánvaló, hogy az uniós jogalkotó a Google-hoz hasonló gazdasági szereplőkkel szemben a linkek törlésére vonatkozó olyan kötelezettséget kívánt volna előírni, amely túlterjeszkedik a tagállamok területén. Következésképpen a 95/46 irányelv és a 2016/679 rendelet vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatók az Unión kívül. A Bizottság válaszában utal arra, hogy a Google ítélet az uniós jog lehetséges extraterritoriális alkalmazására vonatkozott. Jelen esetben azonban, ahogyan azt kifejti, a Bizottság nem az uniós jogszabályokat próbálja egy harmadik országra alkalmazni. Az ügy kizárólag az 1151/2012 rendeletnek az EU-ban történő alkalmazására vonatkozik. A Google ítélet ezért a jelen ügy szempontjából irreleváns.

f) Közbenső következtetés

56. Véleményem szerint ezen érvek közül – vonatkozzanak akár az 1151/2012 rendelet szövegére, szövegkörnyezetére, céljaira vagy keletkezéstörténetére – egyik sem meggyőző annyira, hogy a két ellentétes értelmezés valamelyike felé billentse a mérleg nyelvét. Ezért választani kell a két értelmezési keret között, és támogatni kell azokat az érveket, amelyek a választott keret által kínált megoldást igazolják.

3. Az 1151/2012 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy az megtiltja a „hamis Feta" harmadik országokba történő kivitelét

57. Amint azt már az elején kifejtettem, támogatom, és javaslom a Bíróságnak, hogy fogadja el a Bizottság azon értelmezését, amely szerint az 1151/2012 rendelet a tagállamokban előállított, azonban harmadik országokba történő kivitelre szánt termékekre is alkalmazandó.

58. Két fő okból jutottam erre a következtetésre. Először is, egy ilyen eredmény mindkét értelmezési keret, nevezetesen a szellemi tulajdonhoz és a kereskedelem liberalizációjához kapcsolódó értelmezési keret összefüggésében is igazolható. Ezzel szemben az az értelmezés, amely szerint az 1151/2012 rendelet nem vonatkozik a bejegyzett elnevezéssel ellátott, harmadik országokba történő kivitelre szánt termékekre, csak a kereskedelmi liberalizáció értelmezési keretével összefüggésben működhet. Másodszor, amennyiben az uniós jogalkotó egyértelmű szándéka bármikor fennállhat és „megállapítható", úgy vélem, hogy a javasolt értelmezés jobban megfelel annak, ahogyan én értem az uniós jogalkotónak az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések védelmének alapjául szolgáló szándékát.

59. Ami az első érvemet illeti, a szabad kereskedelem kétségtelenül az EU jogrendje által tiszteletben tartott értékek egyike. A kereskedelem liberalizálása azonban bizonyára nem volt az egyetlen, vagy akár a legfontosabb mozgatórugó. A Bíróság az ítélkezési gyakorlatában már hamar elismerte, hogy a szabad kereskedelem érdekeit más érdekekhez képest kell mérlegelni. [40] Igaz, hogy a szabályok bírósági elemzése, amikor arra a kereskedelmi liberalizáció értelmezési keretével összefüggésben kerül sor, abból az előfeltevésből indul ki, hogy a kereskedelem korlátai

[38] A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.).

[39] A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletet (általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o.).

[40] Klasszikus példával élve a Bíróság már az 1979. február 20-i Rewe-Zentral (Cassis de Dijon) ítéletben (120/78, EU:C:1979:42) a Szerződésekben foglaltakhoz képest kibővítette, és nyitva hagyta a kereskedelmi akadályok fenntartása lehetséges indokainak listáját.

tiltottak. Az akadály mindazonáltal elfogadhatónak tekinthető, amennyiben azt a kereskedelem mellett más érdekek – például a környezetvédelem, a fogyasztóvédelem vagy a szellemi tulajdon védelme, hogy csak néhány érdeket említsünk – indokolják, és azokkal arányos.

60. Az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések oltalma kétségtelenül fontos a kereskedelem szempontjából. A legújabb tanulmányok szerint[41] ez a rendszer jelentős gazdasági értéket képvisel az EU számára: 2017-ben az értékesítések becsült mennyisége meghaladta a 77 milliárd eurót, és az EU-n kívüli értékesítések jelentős részt, 22%-ot tettek ki. Ez tehát fontos kereskedelmi lehetőségeket teremt az OEM-ek használatára jogosult termelők számára. Másrészt e termelők jogainak védelme révén teremtett lehetőségek mások számára kereskedelmi akadályokat eredményeznek. A „Feta" elnevezés használatának tilalma a harmadik országok piacán forgalomba hozott termékek esetében az exportot akadályozza. A Bizottság azon érvelése, hogy az ilyen tilalom nem jelent exporttilalmat, mivel a sajt más elnevezéssel is forgalomba hozható, nem változtat semmin. A harmadik országokba irányuló kivitel akadálya már akkor is fennáll, ha az exportot megnehezítik.

61. Mindazonáltal a nemzeti vagy uniós jogszabályok által létrehozott kereskedelmi akadályok megengedettek, ha indokoltak. Egyetértek a Dán Királysággal abban, hogy a fogyasztóvédelemre alapozott indokolás (a termékről való hiteles tájékoztatás lehetővé tétele) már a megfelelőség vizsgálatán elbukna, különösen, ha a védendő fogyasztók a belső piacon lévő fogyasztók. Az exportált „hamis Feta" nem tévesztheti meg az említett fogyasztókat, mivel azok nincsenek jelen a harmadik országok piacain. Ezért a kereskedelem akadályozására hivatkozó azon értelmezés, amely szerint az 1511/2012 rendelet a termékek harmadik országokba történő kivitelére is alkalmazandó, nem igazolható a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos aggályokkal.

62. Ugyanakkor úgy vélem, hogy az Unió területén készült „hamis Feta" harmadik országokba történő kivitelének tilalma a szellemi tulajdonjogok védelmén alapuló indokokkal igazolható. Még ha az EU nem is tudja saját jogszabályaival szabályozni a harmadik országok piacait, és az uniós OEM-ek ezért ezeken a piacokon ki lehetnek téve a hamisan jelölt termékek által előidézett versenynek, az EU-ban előállított hamisan jelölt termékek részvétele mégis rontja a valódi OEM-ek versenyhelyzetét ezeken a piacokon. A Dániában előállított „dán Feta" elnevezésű sajt harmadik országokba történő kivitelének tilalma az uniós jogalkotási hatáskörbe tartozik,[42] míg például a „wisconsini Feta"[43] Amerikai Egyesült Államok piacán való eladásának tilalma nem. Véleményem szerint nem aránytalan, ha az EU megtesz mindent az uniós OEM használatára jogosult termelők versenyhelyzetének védelme érdekében. Emiatt az uniós OEM-ek harmadik országok piacain való védelmének hiánya nem használható érvként arra, hogy az 1151/2012 rendelet olyan értelmezése, hogy az kiterjed a harmadik országokba irányuló kivitelre, nem felel meg az arányossági tesztnek, ha azt a szellemi tulajdon védelmével igazolják. Ezért az 1151/2012 rendeletnek a „hamis Feta" harmadik országokba történő kivitelét tiltó értelmezése még a kereskedelmi liberalizáció értelmezési kerete alapján is védhetőnek tűnik.

63. Mindezek után, áttérve az általam említett második okra, én is azon a véleményen vagyok, hogy a szellemi tulajdon értelmezési kerete megfelelően magyarázza az 1151/2012 rendelet mögötti jogalkotói szándékot. Ezen értelmezési keret szerint az OEM-ek mint szellemi tulajdonjogok célja, hogy az OEM-mel ellátott termékek termelői számára tisztességes versenyt

[41] Lásd például: Európai Bizottság, *Study on economic value of EU quality schemes, geographical indications (GIs) and traditional specialities guaranteed (TSGs)*, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2021.

[42] Amint azt már kifejtettem, a Dán Királyság nem vitatja e hatáskör meglétét. Kizárólag azt állítja, hogy az 1151/2012 rendelet elfogadásakor e hatáskört nem gyakorolták.

[43] Ez az elnevezés kitalált.

tegyenek lehetővé, cserébe a termékeik magas minőségének fenntartására és biztosítására tett erőfeszítéseikért. Ez lehetővé teszi a hagyományos vállalkozások túlélését, és biztosítja a termékek sokféleségét a piacon. Ez a nézőpont tehát a gazdasági érdekeken kívül más olyan érdekeket is figyelembe vesz, amelyek szintén részét képezik az uniós polgárok jó életszínvonallal kapcsolatos felfogásának. [44]

64. Az uniós jogban objektíven megállapítható „jogalkotói akarat" egyik jele az intézkedés jogalapjának megválasztása. Az 1151/2012 rendeletet az EUMSZ 43. cikk (2) bekezdése és az EUMSZ 118. cikk kettős jogalapján fogadták el. Ez azt jelzi, hogy az említett rendelet alapgondolata az uniós mezőgazdasági termelők helyzetének javítása azáltal, hogy szellemi tulajdonjogi védelmet biztosít az olyan hagyományos termelési módok szerint készülő termékek számára, amelyeket bizonyos földrajzi területeken alkalmaznak, vagy amelyek azokhoz kapcsolódnak. A francia nyelvben létezik egy szó a termékek minősége és földrajzi eredete közötti különleges kapcsolatra, ez a „*terroir*". [45]

65. Az Unió az 1970-es évektől kezdődően az eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel ellátott, bizonyos terméktípusokat szabályozó és védő, valamint az eredetmegjelölések és földrajzi jelzések megadásának, oltalmának és ellenőrzésének feltételeit szabályozó jogi aktusok hálózatát fogadta el. [46] Ezek a jogi aktusok a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeken kívül a borra, a szeszes italokra és az ízesített borászati termékekre vonatkoznak. Az 1151/2012 rendelet e rendszer egyik legfontosabb jogi eszköze. [47]

66. Az 1151/2012 rendelet egységes és kimerítő rendszert hoz létre a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek eredetmegjelöléseinek és földrajzi jelzéseinek oltalmára. [48] A rendelet az ilyen termékek uniós szintű bejegyzésére irányuló eljárást ír elő annak érdekében, hogy azok védelme minden tagállamban biztosított legyen. [49]

67. Az OEM-eknek, valamint egyéb, oltalom alatt álló földrajzi árujelzőknek, mint a szellemi tulajdonjogok egyik fajtájának sajátosságát az EU-n belül az adja, hogy azok más szellemi tulajdonjogoktól, mindenekelőtt a védjegyektől eltérően, [50] állami és nem kizárólag magánúton

[44] Lásd ezzel kapcsolatban: Davies, G., „Free Movement, the Quality of Life and the Myth that the Court Balances Interests", in Koutrakos, P. és mások (szerk.), *Exceptions from EU Free Movement Law: Derogation, Justification and Proportionality*, Hart Publishing, Oxford, 2016., 214. o.

[45] A földrajzi jelzések szellemi tulajdonjogként való oltalmán alapuló modern elképzelés a *terroir* francia fogalmára nyúlik vissza, amely a borral kapcsolatban alakult ki. A *terroir* fogalma azon erőfeszítésekre vezethető vissza, hogy a francia borpiacon megelőzzék a szőlőültetvények filoxéra általi kipusztulása után megjelenő csalásokat. Lásd: Calboli, I., „Geographical Indications between Trade, Development, Culture, and Marketing: Framing a Fair(er) System of Protection in the Global Economy?", in Calboli, I. és Wee Loon, N.–L. (szerk.), *Geographical Indications at the Crossroads of Trade, Development, and Culture: Focus on Asia-Pacific*, Cambridge University Press, Cambridge, 2017., 3. o. Lásd még például: Chaisse, J. és mások (szerk.), *Wine Law and Policy: From National Terroirs to a Global Market*, Brill Nijhoff, Leiden, 2021.; Zappalaglio, A., *The Transformation of EU Geographical Indications Law: The Present, Past and Future of the Origin Link*, Routledge, London, 2021.

[46] Lásd e tekintetben: 2017. október 25-i Bizottság kontra Tanács (Felülvizsgált Lisszaboni Megállapodás) ítélet (C-389/15, EU:C:2017:798, 15. pont).

[47] Lásd továbbá például: Kireeva, I, „The new European Regulation on Quality Schemes for Agricultural Products and Foodstuffs", in McMahon, J.A. és Cardwell, M.N. (szerk.), *Research Handbook on EU Agricultural Law*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2015., 285. o.; Nathon, N., „The Protection of Geographical Indications for Agricultural Products in the European Union", in Sundara Rajan, M.T. (szerk.), *The Cambridge Handbook of Intellectual Property in Central and Eastern Europe*, Cambridge University Press, Cambridge, 2019., 349. o.

[48] Lásd e tekintetben: 2009. szeptember 8-i Budějovický Budvar ítélet (C-478/07, EU:C:2009:521, 114. pont); 2010. december 22-i Bayerischer Brauerbund ítélet (C-120/08, EU:C:2010:798, 59. pont).

[49] Lásd e tekintetben: 1998. június 9-i Chiciak és Fol ítélet (C-129/97 és C-130/97, EU:C:1998:274, 25. és 26. pont); 2009. szeptember 8-i Budějovický Budvar ítélet (C-478/07, EU:C:2009:521, 107. pont).

[50] A Bíróság azt is kimondta, hogy a földrajzi jelzések és a védjegyek eltérő célokat követnek. Lásd: 2017. szeptember 20-i The Tea Board kontra EUIPO ítélet (C-673/15 P–C-676/15 P, EU:C:2017:702, 62. pont).

történő érdekérvényesítésre támaszkodnak.[51] Éppen ezért az 1151/2012 rendelet arra kötelezi a tagállamokat, hogy előzzék meg vagy szüntessék meg az OEM-ként bejegyzett elnevezések jogszerűtlen használatát. Az állami úton történő érdekérvényesítés abban az összefüggésben érthető meg, amelyben az OEM-ek védelmét az EU-ban kidolgozták; ez egy eszköz azon hagyományos termelők védelmére és tisztességes jövedelem biztosítására, akiknek nem feltétlenül lenne meg a szaktudásuk (vagy anyagi eszközük) ahhoz, hogy jogaikat magánúton érvényesítsék.

68. Ezt a felfogást nem fogadják el mindenhol a világban. Harmadik országok – mint például Kanada és az Amerikai Egyesült Államok – úgy döntöttek, hogy a termékek minőségét a védjegyek (beleértve az együttes védjegyeket is) fogalmán keresztül védik.[52]

69. Az uniós belső jogszabályok nem szabályozhatják a harmadik országok piacait úgy, hogy az uniós OEM-ek számára a belső piacon biztosított védelemmel azonos szintű védelmet garantáljanak. Ez csak többoldalú (a WTO vagy a Szellemi Tulajdon Világszervezete) vagy kétoldalú tárgyalások útján lehetséges. Ezért az EU a földrajzi származásukhoz kötött termékek oltalmára irányuló szélesebb körű politikájának részeként nemzetközi szinten is fellép olyan megállapodások megkötése érdekében, amelyek a lehető legszélesebb körű oltalmat biztosítanak a földrajzi árujelzők – köztük az OEM-ek – számára.[53] Az 1151/2012 rendelet preambulumában egyértelműen politikai célként szerepel az arra irányuló uniós törekvés, hogy a harmadik országok piacain is védelmet biztosítson.[54] Ez a politika nyilvánvaló az olyan országokkal, mint az Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Kína,, vagy Szingapúr kötött megállapodásokról[55] folytatott többé-kevésbé sikeres tárgyalások, valamint az EU multilaterális szinten tett erőfeszítései alapján.[56]

70. Az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy biztosítsa az uniós OEM-ek megfelelő védelmét a harmadik országok piacain, az a jelentős kulturális és gazdasági érték is indokolja, amelyet ez az oltalom a helyi közösségek számára jelent.[57]

71. Ezért olyan uniós intézkedések soráról van szó, amelyek hiteles és koherens, az olyan uniós termékek lehető legmagasabb szintű védelmére irányuló uniós politikát alkotnak, amelyek minősége egy meghatározott földrajzi területhez való kötődésük alapján felismerhető, ami növelheti az ilyen termékek termelőinek versenyképességét.

[51] Lásd e tekintetben: Pitruzzella főtanácsnok Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier ügyre vonatkozó indítványa (C-490/19, EU:C:2020:730, 29. pont).

[52] Az EU és Kanada, illetve az Amerikai Egyesült Államokföldrajzi árujelzők oltalmával kapcsolatos megközelítése közötti különbségekről lásd például: Matthews, A., „What Outcome to Expect on Geographical Indications in the TTIP Free Trade Agreement Negotiations with the United States?", és O'Connor, B., „The Legal Protection of GIs in TTIP: Is There an Alternative to the CETA Outcome," in Arfini, F. (szerk.), *Intellectual Property Rights for Geographical Indications. What is at Stake in the TTIP*?, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 2016., 1. és 19. o.

[53] Az EU által kötött, a „Feta" elnevezés harmadik országokban való oltalmát biztosító, vonatkozó nemzetközi megállapodások felsorolásához lásd a GIview nyilvántartást, amely a következő oldalon érhető el: https://ec.europa.eu.

[54] Lásd az 1151/2012 rendelet (20) és (27) preambulumbekezdését.

[55] Az EU sikeres tárgyalásokat folytatott a „Feta" név Kanadával, Kínával és Szingapúrral kötött megállapodásokban foglalandó védelméről. Lásd a jelen indítvány 53. lábjegyzetét.

[56] Részletes magyarázatért lásd például: Gangjee, D.S. (szerk.), *Research Handbook on Intellectual Property and Geographical Indications*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2016.; Blakeney, M., *The Protection of Geographical Indications: Law and Practice*, második kiadás, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2019.

[57] Lásd: az Uniónak a Lisszaboni Megállapodás eredetmegjelölésekről és földrajzi jelzésekről szóló genfi szövegéhez történő csatlakozását követő fellépéséről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1753 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2019. L 271., 1. o.; helyesbítés: HL 2020. L 387., 23. o.) (5) preambulumbekezdése.

72. Ez a politika amellett szól, hogy az 1151/2012 rendelet hatályát úgy kell értelmezni, hogy az kiterjed az OEM-ekkel hamisan jelölt termékek harmadik országok piacaira történő kivitelének tilalmára. Amint arra a Görög Köztársaság és a Ciprusi Köztársaság rámutatott, valóban nem lenne logikus az EU számára, hogy a nemzetközi megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalások során arra kérjék a harmadik országokat, hogy hozzanak intézkedéseket a bejegyzett elnevezéseket jogellenesen viselő termékek előállításának megakadályozására, miközben saját területén saját termékei tekintetében eltűrné ezt a gyakorlatot.

73. Továbbá az EU-ban előállított, OEM-ekkel hamisan jelölt termékek jelenléte a harmadik országok piacain ahhoz vezethet, hogy azok megnevezése köznevesül. Ez viszont megnehezíti az EU számára, hogy ezek védelmét ezeken a piacokon tárgyalások útján biztosítsa. Az 1151/2012 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése, amely kimondja, hogy az OEM-ek nem köznevesülhetnek, a Ciprusi Köztársaság javaslata szerint valóban felhasználható azon álláspont alátámasztására,[58] hogy az 1151/2012 rendelet a harmadik országokba irányuló kivitelre is alkalmazandó.

74. Következésképpen, ha az 1151/2012 rendeletet az OEM-ek mint a szellemi tulajdonjogok különleges típusának a belső piacon és a harmadik országok piacain való védelmére irányuló átfogó uniós politika részeként kezeljük, ezen rendelet olyan értelmezése, amely szerint az a bejegyzett elnevezéseket jogellenesen használó termékek olyan harmadik országokba való kivitelét is megtiltja, ahol ilyen védelem (még) nem áll fenn, valós lehetőségnek tűnik. Úgy tűnik, hogy ez az az értelmezés, amely tükrözi az uniós jogalkotó akaratát.

75. Mindezek alapján javaslom a Bíróságnak, hogy állapítsa meg, hogy a Bizottság első kifogása megalapozott, és állapítsa meg, hogy a Dán Királyság – mivel nem előzte meg és nem akadályozta meg, hogy a dán tejüzemek a „Feta” elnevezést a Dániában termelt, azonban harmadik országokba irányuló exportra szánt sajtra vonatkozóan használják, miközben az EU még nem kötött ezen elnevezés védelmét biztosító nemzetközi megállapodást – nem teljesítette az 1151/2012 rendelet 13. cikkéből eredő kötelezettségeit.

B. A lojális együttműködés kötelezettségének megsértésére alapított, második kifogás

76. A Bizottság azt állítja, hogy a Dán Királyság megsértette az EUSZ 4. cikknek az 1151/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésével és 4. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését. E jogsértés szerinte abból ered, hogy a dán hatóságok nem előzték meg és nem akadályozták meg, hogy a dán termelők „Feta” utánzatokat gyártsanak és forgalmazzanak, ami veszélyezteti az 1151/2012 rendelet említett rendelkezéseiben meghatározott célokat. A Bizottság a kérelemben foglalt állításon túlmenően a keresetlevél indokolásában és következtetéseiben (de nem a kereseti kérelemben) egy másik állítást is felhoz. Ezen állítás szerint a Dán Királyság már önmagában véve azzal is megsértette az EUMSZ 4. cikk (3) bekezdését, hogy aláásta az Uniónak a nemzetközi tárgyalásokon során képviselt, az EU-ban bejegyzett elnevezések védelmével kapcsolatos álláspontját.

77. E két állítás különbözik egymástól. Véleményem szerint e két állítás közül a második nem vehető figyelembe a jelen ügyben, mivel a Bizottság azt nem foglalta bele a Bírósághoz intézett kérelmébe. Mindazonáltal arra az esetre, ha a Bíróság mégis úgy döntene, hogy ezen állítással kapcsolatban is állást foglal, kifejtem az ezzel kapcsolatos véleményemet.

[58] Lásd a jelen indítvány 43. pontját.

78. A Dán Királyság úgy érvel, hogy – figyelembe véve a Bíróság ítélkezési gyakorlatát és azt a tényt, hogy az uniós jog értelmezésével kapcsolatos nézeteltérések önmagukban nem jelentik a tagállamok lojális együttműködésre vonatkozó kötelezettségének megsértését – sem önmagában, sem az 1151/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésével és 4. cikkével összefüggésben értelmezve nem került sor az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének megsértésére.

1. Az EUSZ 4. cikk 1151/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésével és 4. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdésének állítólagos megsértése

79. Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerint, amely a lojális együttműködés elvét fogalmazza meg, a tagállamoknak meg kell hozniuk valamennyi olyan intézkedést, amely alkalmas az uniós jog hatályának és hatékonyságának biztosítására, továbbá hogy a tagállamok kötelesek az uniós jog megsértéséből eredő jogellenes következményeket megszüntetni. Ez a kötelezettség, hatáskörük keretein belül, az érintett tagállam valamennyi szervére vonatkozik.[59]

80. A kötelezettségszegési eljárások között találhatók olyan példák, amikor a Bíróság megállapította, hogy egy tagállam önmagában véve[60] vagy az uniós jog más rendelkezéseivel összefüggésben megsértette az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését.[61]

81. A Bíróság azonban megállapította, hogy a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdéséből eredő általános kötelezettségének megsértése különbözik azon konkrét kötelezettségek megszegésétől, amelyekben ezen általános kötelezettség megnyilvánul. Ennélfogva az általános kötelezettség megsértése csak annyiban állapítható meg, amennyiben a konkrét kötelezettségek megsértését megvalósító magatartásoktól eltérő magatartásra vonatkozik.[62] Ha az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének állítólagos megsértése ugyanarra a magatartásra vonatkozik, mint az uniós jog konkrétabb rendelkezéseinek állítólagos megsértése, akkor elegendő az e konkrét rendelkezések szerinti értékelés.[63]

82. A jelen ügyben az EUSZ 4. cikk 1151/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésével és 4. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdésének állítólagos megsértésére alapított második kifogás lényegében ugyanarra a tárgyra és magatartásra vonatkozik, mint amire az első kifogásban az 1151/2012 rendelet 13. cikke szerinti különös kötelezettségek állítólagos megsértése tekintetében hivatkoznak. Ez az 1151/2012 rendelet területi hatályának értelmezése tekintetében fennálló

[59] Lásd például: 2020. december 17-i Bizottság kontra Szlovénia (Az EKB irattárai) ítélet (C-316/19, EU:C:2020:1030, 119. és 124. pont); 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 176. pont).

[60] Lásd például: 2019. október 31-i Bizottság kontra Egyesült Királyság ítélet (C-391/17, EU:C:2019:919); 2019. október 31-i Bizottság kontra Hollandia ítélet (C-395/17, EU:C:2019:918). E két ügyben azonban a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének megsértésére amiatt került sor, hogy az érintett tagállamok megtagadták az Unió saját forrásai tekintetében okozott azon veszteség megtérítését, amely az érintett tagállamokhoz tartozó tengerentúli országok és területek kormányainak döntései miatt keletkezett. Egy másik helyzet, amelyben a Bíróság az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének önálló megsértését állapította meg, arra vonatkozik, hogy egy tagállam a kötelezettségszegési eljárás pert megelőző szakaszában nem bocsátotta a Bizottság rendelkezésére a szükséges információkat. Lásd például: 2021. szeptember 2-i Bizottság kontra Svédország (Szennyvíztisztító telepek) ítélet (C-22/20, EU:C:2021:669, 149. pont); 2022. március 8-i Bizottság kontra Egyesült Királyság (Alulértékelésből eredő csalás elleni fellépés) ítélet (C-213/19, EU:C:2022:167, 598. pont).

[61] Klasszikus példaként lásd: 1997. december 9-i Bizottság kontra Franciaország ítélet (C-265/95, EU:C:1997:595) (amelyet általában „spanyol eper” ügyként emlegetnek, és amelyben a Bíróság kimondta, hogy a Francia Köztársaság nem teljesítette a jelenlegi EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével összefüggésben a szabad mozgására vonatkozó uniós szabályokból, valamint a mezőgazdasági piacok közös szervezéséből eredő kötelezettségeit, mivel nem tett meg minden szükséges és arányos intézkedést annak érdekében, hogy a magánszemélyek cselekedetei ne akadályozzák a zöldség- és gyümölcsáruk szabad mozgását).

[62] Lásd például: 2005. november 15-i Bizottság kontra Dánia ítélet (C-392/02, EU:C:2005:683, 69. pont); 2020. december 17-i Bizottság kontra Szlovénia (Az EKB irattárai) ítélet (C-316/19, EU:C:2020:1030, 121. pont).

[63] Lásd például: 2006. május 30-i Bizottság kontra Írország ítélet (C-459/03, EU:C:2006:345, 168–182. pont); 2020. december 17-i Bizottság kontra Szlovénia (Az EKB irattárai) ítélet (C-316/19, EU:C:2020:1030, 122–129. pont).

ugyanazon véleménykülönbségből, valamint a dán hatóságok annak kapcsán tanúsított ugyanazon magatartásából ered, hogy nem előzték meg és nem akadályozták meg a „Feta" utánzatok gyártását és forgalmazását. Sőt, amint arra a Dán Királyság rámutatott, a dán hatóságok a Dán Királyság 1151/2012 rendelet 13. cikkének (3) bekezdése értelmében vett jogszerűtlen felhasználás tárgyával kapcsolatos értelmezése miatt engedélyezik a „Feta" utánzatok gyártását és forgalmazását. Ennek megfelelően, a Bíróság jelen indítvány 81. pontjában említett ítélkezési gyakorlata alapján úgy kell tekinteni, hogy a Bíróságnak nem kell a második kifogásról határoznia.

83. Véleményem szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapjául szolgáló fontos érv szerint az uniós jogból eredő konkrét kötelezettség megsértésének megállapítása nem eredményezi a lojális együttműködés elvének megsértését is. Ez az érv a kötelezettségszegési eljárás és általában a jogviták bírósági rendezésének céljából ered. Az EUMSZ 258. cikk szerinti, a tagállami kötelezettségszegés megállapítására irányuló eljárás lehetőséget biztosít a tagállamok kötelezettségeinek meghatározására olyan esetekben, amikor ugyanazon jogi szabályt különbözőképpen értelmezik. Az ilyen, valamely jogi szabály értelmét érintő vitával kapcsolatos helyzetekben, amelyekben a Bizottság és a tagállam különböző értelmezést képvisel, a kötelezettségszegési eljárás felhatalmazza a Bíróságot az ilyen értelmezési vita eldöntésére. Ezt az ítélkezési gyakorlat elismeri. [64]

84. Egyetértek tehát a Dán Királyság által felhozott érvekkel, miszerint az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének megsértését nem lehet megállapítani azért, mert egy tagállam – ahogyan a jelen ügyben is – nem ért egyet a Bizottsággal az uniós jog rendelkezéseinek értelmezésével kapcsolatban. Az a tény, hogy egy tagállam másként értelmezi az uniós jogot, mint a Bizottság, önmagában nem jelenti azt, hogy az adott tagállam megsérti a lojális együttműködés elvét.

85. Sőt, veszélyes lenne, ha ez lenne a helyzet, mivel ez megakadályozná, hogy az uniós jog értelmezésével kapcsolatos viták a Bíróság elé kerüljenek. A jog értelmezésével kapcsolatos nézeteltérések minden jogrendszerhez hozzátartoznak. A jogállamiságon alapuló rendszerek az ilyen vitákat úgy oldják meg, hogy a bíróságokat felhatalmazzák arra, hogy értelmezzék a jogot. Annak megállapítása, hogy a tagállamok az eltérő jogértelmezés miatt megsértik a lojális együttműködésre vonatkozó kötelezettséget, ellentétes lenne az ilyen nézeteltérések bírósági eljárások útján történő feloldására irányuló törekvésekkel. A liberális demokráciákban a jog értelmezésének vitathatónak kell lennie, és azt a felet, akinek az értelmezését a bíróság nem hagyja jóvá, nem lehet csak azért a jogrendszerhez hűtlennek tekinteni, mert „téved". Más lenne a helyzet, ha a jogszabály tartalmának Bíróság általi megállapítása után egy tagállam továbbra is a Bíróság döntésével ellentétesen alkalmazná e jogszabályt.

86. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügyben felmerült jogvita lényegében a Bizottság és a Dán Királyság közötti, az 1151/2012 rendelet 13. cikkének értelmezésével kapcsolatos nézeteltérésből ered. A nézeteltérés azzal kapcsolatos, hogy az említett rendelet értelmezhető-e úgy, hogy az a harmadik országokba történő kivitelre szánt termékekre is alkalmazandó. Az 1151/2012 rendelet alkalmazásának e vitatott területén kívül a dán hatóságok jelezték a Bíróságnak (és ezt a Bizottság nem vitatta), hogy a belső piac tekintetében megfelelő végrehajtási intézkedéseket hoznak. Csak a harmadik országokba irányuló export esetében hoznak ilyen intézkedéseket (amennyiben nincs az EU-val kötött nemzetközi megállapodás), mivel álláspontjuk szerint az ilyen exportra nem vonatkoznak az 1151/2012/EU rendelet

[64] Lásd például: 1971. december 14-i Bizottság kontra Franciaország ítélet (7/71, EU:C:1971:121, 49. pont); 2014. szeptember 11-i Bizottság kontra Németország ítélet (C-525/12, EU:C:2014:2202, 24. pont).

rendelkezései. Ilyen körülmények között az említett rendeletnek a Dán Királyság által előterjesztett eltérő értelmezése önmagában nem minősül az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti lojális együttműködés elvének megsértését jelentő magatartásnak.

87. Hozzá lehet tenni, hogy a jelen ügy körülményei nem hasonlíthatók össze azokkal, amelyek a Bizottság által hivatkozott, 1991. február 19-i Bizottság kontra Belgium ítélet [65] alapjául szolgáltak. Ebben az esetben a kifogás arra vonatkozott, hogy a tagállam megtagadta a Bizottság tájékoztatását, és a tagállam csak a Bírósághoz való fordulással való közvetlen fenyegetés hatására teljesítette kötelezettségeit, majd amint a fenyegetés elhárulni látszott, megszegte azokat. A Bizottság nem bizonyította, hogy a Dán Királyság a jelen ügyben ilyen szándékos cselekményt vagy mulasztást követett volna el.

88. Ezért nem lehet helyt adni annak a kifogásnak, amely szerint a Dán Királyság megsérti az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, mivel nem az általa eltérően értelmezett 1151/2012 rendelet céljainak teljesítése érdekében jár el.

2. Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének állítólagos megsértése, önmagában véve

89. A Bizottság azt állítja, hogy a Dán Királyság az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését már azzal is megsértette, hogy gyengítette az Unió bejegyzett elnevezések védelméről folytatott nemzetközi tárgyalások során képviselt álláspontját.

90. Ebben a tekintetben, amint arra a jogtudósok rámutattak, [66] a lojális együttműködés kötelezettsége valóban különös jelentőséggel bír az EU külkapcsolatainak összefüggésében.

91. Ezt tükrözi a Bíróság számos, kötelezettségszegési eljárásból származó ítélete is.

92. Például a 2009. február 12-i Bizottság kontra Görögország ítéletben [67] a Bíróság megállapította, hogy a Görög Köztársaság megsértette az uniós jogból eredő kötelezettségeit, többek között az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, mivel javaslatot nyújtott be egy nemzetközi szervezethez, amely olyan eljárást indított meg, amelynek eredményeként az uniós jog rendelkezéseit érintő új szabályokat fogadnak el, és ezáltal egyedül járt el egy olyan területen, amelyen az Unió kizárólagos külső hatáskörrel rendelkezik.

93. A 2010. április 20-i Bizottság kontra Svédország (PFOS) ítéletében [68] a Bíróság megállapította, hogy a Svéd Királyság megsértette az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, amikor egy megosztott hatáskörbe tartozó területen egyoldalúan javasolta egy bizonyos anyagnak egy nemzetközi egyezmény mellékletébe való felvételét. Ezzel ugyanis ez a tagállam elhatárolódott a Tanácson belül kialakított közös stratégiától, és ez következményekkel járt az Unióra nézve.

[65] C-374/89, EU:C:1991:60, 12–16. pont.

[66] Lásd például:, De Baere, G. and Roes, T., „EU loyalty as good faith", *International & Comparative Law Quarterly*, 64. kötet, 2015., 829. o.; Cremona, M. (szerk.), *Structural Principles in EU External Relations Law*, Hart Publishing, Oxford, 2018.; Van Elsuwege, P., „The Duty of Sincere Cooperation and Its Implications for Autonomous Member State Action in the Field of External Relations", in Varjú, M. (szerk.), *Between Compliance and Particularism: Member State Interests and European Union Law*, Springer, Cham, 2019., 283. o.; Eckes, C., „Disciplining Member States: EU Loyalty in External Relations", *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, 22. kötet, 2020., 85. o.

[67] C-45/07, EU:C:2009:81.

[68] C-246/07, EU:C:2010:203.

94. Továbbá a 2019. március 27-i Bizottság kontra Németország (COTIF II.) ítéletében [69] a Bíróság megállapította, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság nem teljesítette egy uniós határozatból és az EUSZ 4. cikk (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, mivel az e határozatban megfogalmazott uniós álláspontal ellentétesen szavazott, és mivel mind az említett állásponttal szemben, mind pedig a szavazati jogok gyakorlásának az e határozatban előírt szabályaival szemben nyilvánosan ellentmondását fejezte ki. A Bíróság különösen úgy ítélte meg, hogy az, hogy az említett tagállam magatartásával elhatárolódott az Uniónak az e határozatban kialakított álláspontjától, azzal a kockázattal járt, hogy gyengítette az Uniónak a szóban forgó nemzetközi egyezményen belüli tárgyalási pozícióját.

95. A jelen ügyben azonban nem terjesztettek a Bíróság elé olyan információkat, amelyek azt bizonyítanák, hogy a Dán Királyság megkísérelte volna aláásni a bejegyzett elnevezések nemzetközi (többoldalú vagy kétoldalú) szintű védelméről szóló uniós tárgyalásokat. A Bíróságnak a jelen indítvány 9–94. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlata eltér a jelen ügytől. Különösen az nem nyert bizonyítást, hogy a Dán Királyság a nemzetközi színtéren vagy a nemzetközi tárgyalásokkal összefüggésben bármilyen konkrét, elfogadott uniós állásponttal ellentétes lépést tett volna.

96. A fenti indokokra tekintettel a Bizottság által felhozott második kifogást el kell utasítani.

VI. Költségek

97. A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az eljárási szabályzat 138. cikke (3) bekezdésének első mondata szerint azonban a Bíróság elrendelheti, hogy részleges pernyertesség esetén mindegyik fél maga viselje saját költségeit. Ezért, mivel a Bizottság és a Dán Királyság is részben pervesztes lett, maguk viselik a saját költségeiket.

98. Ezenfelül a Bíróság eljárási szabályzata 140. cikkének (1) bekezdése alapján az eljárásba beavatkozó tagállamok is maguk viselik saját költségeiket. Következésképpen a Görög Köztársaságot és a Ciprusi Köztársaságot kötelezni kell a saját költségeik viselésére.

VII. Végkövetkeztetés

99. A fenti megfontolások fényében azt javaslom, hogy a Bíróság:

1) állapítsa meg, hogy a Dán Királyság – mivel nem előzte meg és nem akadályozta meg, hogy a „Feta” bejegyzett elnevezést a dán termelők a harmadik országokba irányuló kivitelre szánt sajtokra vonatkozóan használják – nem teljesítette a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek minőségrendszeréről szóló, 2012. november 21-i 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkéből eredő kötelezettségeit;

2) a keresetet ezt meghaladó részében utasítsa el;

3) az Európai Bizottságot és a Dán Királyságot kötelezze saját költségeik viselésére; és

4) a Görög Köztársaságot és a Ciprusi Köztársaságot kötelezze saját költségeik viselésére.

[69] C-620/16, EU:C:2019:256.